

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการศึกษาอุปสรรคของพยาบาล ในการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน กลุ่มประชากร พยาบาลอายุรกรรมทั้งหอผู้ป่วยในและห้องตรวจผู้ป่วยนอก ของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จำนวน 126 คน ซึ่งนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลกิจกรรมการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ของกลุ่มประชากรเกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลอุปสรรคของการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ของกลุ่มประชากรเกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลสาเหตุที่กลุ่มประชากร ไม่ใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ของกลุ่มประชากรเกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีให้ความรู้แบบอื่น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร

ตารางที่ 1

จำนวนและร้อยละของกลุ่มประชากรจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ในแผนกอายุรกรรม และการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน (N=126)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	120	95.2
ชาย	6	4.8
อายุ (ปี) ($\mu = 31.8$; $\sigma = 1.85$)		
22-27	54	42.9
28-33	32	25.4
34-39	11	8.7
40 ขึ้นไป	29	23.0
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	119	94.4
ปริญญาโท	7	5.6
ระยะเวลาการปฏิบัติงานในแผนกอายุรกรรม		
ต่ำกว่า 5 ปี	61	48.4
5-10 ปี	38	30.2
มากกว่า 10 ปี	27	21.4
การใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน		
เคยใช้	98	77.8
ไม่เคยใช้	28	22.2

จากตารางที่ 1 กลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 95.2 มีอายุ 22-27 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.9 อายุเฉลี่ย 31.8 ระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 94.4 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในแผนกอายุรกรรมส่วนใหญ่ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.4 และเคยใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน คิดเป็นร้อยละ 77.8

ส่วนที่ 2 กิจกรรมการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ของกลุ่มประชากร เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน (สำหรับผู้ที่เคยใช้ระบบนี้)

ตารางที่ 2

จำนวนและร้อยละของกลุ่มประชากร จำแนกตามระดับการปฏิบัติกิจกรรมการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน (N=98)

ระดับการปฏิบัติกิจกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย	24	24.48
ระดับปานกลาง	66	67.34
ระดับมาก	8	8.16

จากตารางที่ 2 กลุ่มประชากรที่เคยใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้แก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวานส่วนใหญ่ ปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 67.34 ระดับน้อย ร้อยละ 24.48 และในระดับมาก ร้อยละ 8.16

ส่วนที่ 3 อุปสรรคของการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน (สำหรับผู้ที่เคยใช้ระบบนี้)

ตารางที่ 3

อุปสรรครายด้านของกลุ่มประชากรของการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน (N=98)

อุปสรรค	ร้อยละ
ลักษณะองค์กร	75.51
ลักษณะพยาบาล	64.96
ลักษณะของระบบสนับสนุนและให้ความรู้	56.63
ลักษณะของการสื่อสารและการเผยแพร่ระบบสนับสนุนและให้ความรู้	55.44

จากตารางที่ 3 อุปสรรคของการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวานส่วนใหญ่ พบในด้านลักษณะองค์กรคิดเป็นร้อยละ 75.51 รองลงมาคือด้านลักษณะพยาบาล ร้อยละ 64.96 ด้านลักษณะของระบบสนับสนุนและให้ความรู้ ร้อยละ 56.63 และด้านลักษณะของการสื่อสารและการเผยแพร่ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ ร้อยละ 55.44

ตารางที่ 4

อุปสรรคของการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน
จำแนกตามรายข้อ (N=98)

อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะองค์กร		
งบประมาณสนับสนุนการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้	78	79.59
ความสะดวกของสถานที่ต่อการจัดกิจกรรมโดยใช้ระบบ	79	80.61
การเห็นความสำคัญของหัวหน้าหน่วยงานต่อการใช้ระบบ	50	51.02
ความเพียงพอของทีมนบุคลากรสำหรับการจัดกิจกรรมโดยใช้ระบบ		
ดังกล่าว	85	86.73
การสนับสนุนของผู้ร่วมงานสาขาอื่นในการจัดกิจกรรมโดยใช้ระบบ		
ดังกล่าว	78	79.59
ลักษณะพยาบาล		
ความชำนาญของท่านในการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้กับผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน	57	58.16
ความเข้าใจในเรื่องระบบสนับสนุนและให้ความรู้	53	54.08
เวลาในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเชิงประจักษ์ใหม่ๆที่เกี่ยวกับระบบ		
สนับสนุนและให้ความรู้แก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน	81	82.65
ลักษณะของระบบสนับสนุนและให้ความรู้		
ขั้นตอนการปฏิบัติของระบบสนับสนุนและให้ความรู้	66	67.34
เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้ระบบดังกล่าว	81	82.65
ความน่าเชื่อถือของผลที่เกิดจากการวิจัยเกี่ยวกับระบบสนับสนุนและ		
ให้ความรู้	36	36.79
ความไม่สอดคล้องกัน ในหลายๆผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับระบบ		
สนับสนุนและให้ความรู้	39	39.79

ตารางที่ 4 (ต่อ)

อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะของการสื่อสารและการเผยแพร่ระบบสนับสนุนและให้ความรู้		
การรวบรวมรายงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ดังกล่าวในผู้ที่ เป็นโรคเบาหวาน	56	57.14
จำนวนรายงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ในผู้ที่ เป็นโรคเบาหวาน	52	53.06
ความชัดเจนของรายงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ดังกล่าวในผู้ที่ เป็นโรคเบาหวาน	55	56.12

จากตารางที่ 4 พบว่า ด้านลักษณะองค์กร ความเพียงพอของทีมงานบุคลากรสำหรับการจัดกิจกรรม โดยใช้ระบบดังกล่าว เป็นอุปสรรคมากที่สุดคือ ร้อยละ 86.73 เวลาในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเชิงประจักษ์ใหม่ๆที่เกี่ยวกับระบบสนับสนุนและให้ความรู้แก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน เป็นอุปสรรคมากที่สุดในด้านลักษณะของพยาบาลคือ ร้อยละ 82.65 ด้านลักษณะของระบบสนับสนุนและให้ความรู้ เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้ระบบดังกล่าวเป็นอุปสรรคมากที่สุดคือ ร้อยละ 82.65 และด้านลักษณะของการสื่อสารและการเผยแพร่ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ การรวบรวมรายงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ดังกล่าวในผู้ที่ เป็นโรคเบาหวาน เป็นอุปสรรคมากที่สุดคือ ร้อยละ 57.14

ส่วนที่ 4 สาเหตุที่กลุ่มประชากร ไม่ใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน (สำหรับผู้ที่ไม่เคยใช้ระบบนี้)

ตารางที่ 5

ร้อยละของกลุ่มประชากร ตามสาเหตุจำแนกรายด้าน ที่พยาบาลไม่ใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ (N=28)

สาเหตุของการไม่ใช้	ร้อยละ
ลักษณะของการสื่อสารและการเผยแพร่ระบบสนับสนุนและให้ความรู้	51.78
ลักษณะของระบบสนับสนุนและให้ความรู้	42.80
ลักษณะองค์กร	38.39
ลักษณะพยาบาล	34.52

จากตารางที่ 5 สาเหตุของกลุ่มประชากรที่ไม่ใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน ส่วนใหญ่อยู่ในด้านลักษณะของการสื่อสารและการเผยแพร่ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ ร้อยละ 51.78 ลักษณะของระบบสนับสนุนและให้ความรู้ร้อยละ 42.80 ด้านลักษณะองค์กร ร้อยละ 38.39 และด้านลักษณะพยาบาลร้อยละ 34.52

ตารางที่ 6

สาเหตุที่กลุ่มประชากรไม่ใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน จำแนกตามรายชื่อ (N=28)

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะของการสื่อสารและการเผยแพร่ระบบสนับสนุนและให้ความรู้		
ท่านไม่เคยอ่านรายงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้แก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน	14	50.0
รายงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้หาอ่านได้ยาก	15	53.57
ลักษณะของระบบสนับสนุนและให้ความรู้		
ต้องใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมหลายครั้ง	26	92.85
ผลที่เกิดจากการวิจัยเกี่ยวกับระบบสนับสนุนและให้ความรู้ไม่น่าเชื่อถือ	2	7.14
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับระบบสนับสนุนและให้ความรู้ให้ผลไม่สอดคล้องกันในหลายๆงานวิจัย	5	17.85
การใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้มีขั้นตอนมากเกินไป	15	53.57
ลักษณะองค์กร		
การใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ต้องใช้งบประมาณมาก	14	50.0
หัวหน้าหน่วยงานไม่สนับสนุนให้ใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้แก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน	2	7.14
ไม่มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้	17	60.71
ไม่มีคู่มือ แผ่นพับ อุปกรณ์สาธิตที่จำเป็นสำหรับการสอนโดยใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้	10	35.71
ลักษณะพยาบาล		
ไม่เคยรู้จักระบบสนับสนุนและให้ความรู้	18	64.28
ไม่มีความสนใจที่จะใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน	4	14.28
ได้รับประโยชน์น้อยจากการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ในผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน	7	25.0

ตารางที่ 6 แสดงว่า สาเหตุที่ประชากรไม่ได้ใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้คือ ด้านลักษณะของการสื่อสารและการเผยแพร่ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ รายงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้หาอ่านได้ยาก ร้อยละ 53.57 ด้านลักษณะของระบบสนับสนุนและให้ความรู้ พบว่าการใช้เวลาปฏิบัติกิจกรรมหลายครั้งเป็นสาเหตุที่ทำให้กลุ่มประชากรไม่ใช้ระบบดังกล่าวร้อยละ 92.85 ด้านลักษณะองค์การคือการไม่มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ ร้อยละ 60.71 และด้านลักษณะพยาบาล สาเหตุที่กลุ่มประชากรไม่ใช้ระบบดังกล่าวเนื่องจากไม่เคยรู้จักระบบสนับสนุนและให้ความรู้มากที่สุดถึง ร้อยละ 64.28

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

การอภิปรายผล

การศึกษาอุปสรรคของพยาบาลในการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

1. การใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวานของพยาบาลแผนกอายุรกรรมของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ผลการศึกษาพบว่า พยาบาลอายุรกรรมส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.8 เคยใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน (ตารางที่ 1) โดยส่วนใหญ่ปฏิบัติกิจกรรมการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 67.34 ซึ่งอาจเนื่องมาจากพยาบาลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.4) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ตารางที่ 1) ในหลักสูตรดังกล่าวไม่มีการสอนรายละเอียดของเนื้อหาทฤษฎีการพยาบาลของโอเร็ม (คณะพยาบาลศาสตร์, 2540) ทำให้อาจขาดความรู้และทักษะในการใช้ระบบ ประกอบกับฝ่ายการพยาบาลไม่มีแผนการจัดอบรมวิชาการเรื่องการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้โดยเฉพาะเจาะจงในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (ฝ่ายพัฒนาคุณภาพงาน, 2546) ทำให้พยาบาลไม่มีแนวปฏิบัติในการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ พยาบาลมีจำนวนน้อยและผู้ป่วยในแผนกอายุรกรรมโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีอาการซับซ้อน พยาบาลต้องดูแลใกล้ชิด จึงทำให้พยาบาลต้องเน้นการให้การพยาบาลโดยตรง (direct care) การปฏิบัติกิจกรรมการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้จึงอยู่ในระดับปานกลาง

2. อุปสรรคของการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวานของพยาบาลแผนกอายุรกรรมของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ผลการศึกษาพบว่า อุปสรรคของการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ ร้อยละ 75.51 คือ ด้านลักษณะองค์กร รองลงมาคือด้านลักษณะพยาบาล ด้านลักษณะของระบบสนับสนุนและให้ความรู้ และด้านลักษณะของการสื่อสารและการเผยแพร่ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ ร้อยละ 64.96, 56.63, 55.44 ตามลำดับ (ตารางที่ 3) ทั้งนี้อาจอธิบายได้ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. **ด้านลักษณะองค์กร** ระบบสนับสนุนและให้ความรู้จะเกิดประโยชน์และเป็นผลดีต่อผู้ป่วย จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ จากผลการศึกษารายชื่อของด้านนี้

พบว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคมากที่สุด ได้แก่ ความไม่เพียงพอของทีมบุคลากรสำหรับการทำกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 86.73 (ตารางที่ 4) ทั้งนี้เนื่องจาก อัตรากำลังในการปฏิบัติการพยาบาล ของฝ่ายการพยาบาลไม่เพียงพอและกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นการให้การพยาบาลโดยตรง (direct care) ส่วนอุปสรรครองลงมาคือ สถานที่ในการจัดกิจกรรมไม่สะดวก (ร้อยละ 80.61) (ตารางที่ 4) ทั้งนี้เนื่องจากมีผู้ป่วยจำนวนมากและไม่มีสถานที่ในการร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ระหว่างพยาบาลและผู้ป่วยอย่างเป็นทางการเป็นส่วน รูปแบบหอผู้ป่วยเอื้ออำนวยต่อการนอน เพื่อรับการรักษาพยาบาล ไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมด้านอื่นๆ สอดคล้องกับการศึกษาของ ดวงตา วัฒนะเสน (2541) เรื่องการนำกระบวนการพยาบาลไปใช้ในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 2 โรงพยาบาลศูนย์ลำปาง พบว่าอัตรากำลังที่ไม่เพียงพอ เป็นอุปสรรคด้านระบบบริหารจัดการ ของการใช้กระบวนการพยาบาลของพยาบาล

2. ด้านลักษณะพยาบาล การที่พยาบาลไม่มีเวลาในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเชิงประจักษ์ใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับระบบสนับสนุนและให้ความรู้แก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน เป็นอุปสรรค ร้อยละ 82.65 (ตารางที่ 4) ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า พยาบาลใช้เวลาทำงานทั้งหมดกับการปฏิบัติการพยาบาล ดูแลผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง โดยผลัดเปลี่ยนเวรกัน ประกอบกับเป็นโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ซึ่งผู้ป่วยมีโรคที่ซับซ้อน ขณะเดียวกันฝ่ายการพยาบาลยังไม่มีแผนการจัดอบรมเฉพาะเรื่องการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ในผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน ร่วมกับการไม่มีเวลาเพียงพอของพยาบาลที่จะศึกษางานวิจัยเพิ่มเติม จึงทำให้ไม่มีโอกาสนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งพบได้ถึงร้อยละ 82.65 (ตารางที่ 4) สอดคล้องกับการศึกษาเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์ของ สุมิตรรา เวฬุวนารักษ์ (2539) พบว่าอุปสรรคที่เกี่ยวกับพยาบาลในการใช้ผลการวิจัย ด้านลักษณะของพยาบาลคือ พยาบาลไม่ตระหนักหรือไม่สนใจในเรื่องการวิจัย

3. ด้านลักษณะของระบบสนับสนุนและให้ความรู้ ระบบสนับสนุนและให้ความรู้มีลักษณะกิจกรรมหลายขั้นตอน และใช้เวลาในการปฏิบัติค่อนข้างมาก จากการศึกษาพบว่าอุปสรรคมากที่สุดคือ เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติของระบบสนับสนุนและให้ความรู้ ร้อยละ 82.65 (ตารางที่ 4) ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะมีกิจกรรมหลายอย่าง จึงทำให้การปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้ระบบดังกล่าวต้องใช้เวลามาก ประกอบกับ พยาบาลไม่เชื่อถือ ผลที่เกิดจากการวิจัยเกี่ยวกับระบบสนับสนุนและให้ความรู้ จึงทำให้เกิดความไม่แน่ใจในการใช้ระบบดังกล่าวในกลุ่มผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน สอดคล้องกับการศึกษาของ ดวงเดือน ไชยน้อย (2544) เรื่องการใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ รพ.จิตเวช พบว่า พยาบาลไม่ชอบใช้กระบวนการพยาบาล เนื่องจากเป็นเรื่องยุ่งยากและมีหลายขั้นตอน

อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้ลักษณะของการสื่อสารและการเผยแพร่ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ เป็นด้านที่เป็นอุปสรรคน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากพยาบาลรับทราบข้อมูลข่าวสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับระบบสนับสนุนและให้ความรู้ เนื่องจากมีการนำเสนอและเผยแพร่ในระดับหนึ่ง แต่อาจยังไม่มีกรรวบรวมการวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการสนับสนุนและให้ความรู้แก่ผู้ป่วยโรคเบาหวานในประเทศไทย ของสินีนาฏ ลิขิตรัตน์เจริญ (2543) พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสนับสนุนและให้ความรู้แก่ผู้ป่วยโรคเบาหวานจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพียง ร้อยละ 11.11 สอดคล้องกับการศึกษาของ สุมิตรา เวฬุনারักษ์ (2539) เรื่องการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ ที่เห็นว่าการนำผลการวิจัยไปใช้น้อยเนื่องจาก ไม่มีการรวบรวมการวิจัยทางการพยาบาลต่างๆ และไม่มีกรเผยแพร่งานวิจัยอย่างเพียงพอ

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่าอุปสรรคของพยาบาลในการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่โรคเบาหวาน มีหลายด้าน พยาบาลควรตระหนักและนำไปใช้ปรับปรุงแนวทางการให้ความรู้แก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวานเพื่อให้สามารถดูแลตนเองและการควบคุมโรคได้